

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obvinenému Ing. I. V., pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zák., prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 18. novembra 2010 v Bratislave dovolanie obvineného Ing. I. V., podané prostredníctvom obhajcu JUDr. P. F. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 26. januára 2010, sp. zn. 2 To 99/2008, a podľa § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por. rozhodol

t a k t o :

Napadnutým uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 26. januára 2010, sp. zn. 2 To 99/2008, a v konaní, ktoré mu predchádzalo, z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.,

bol porušený zákon

v ustanovení § 349 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v neprospech obvineného Ing. I. V.

Napadnuté uznesenie **sa z r u š u j e.**

Z r u š u j e s a aj rozsudok Okresného súdu v Prievidzi zo 16. mája 2008, sp. zn. 2 T 43/2006, v odsudzujúcej časti, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresnému súdu v Prievidzi **s a p r i k a z u j e**, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo 16. mája 2008, sp. zn. 2 T 43/2006, bol obvinený Ing. I. V. uznaný za vinného z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. na tom skutkovom základe, že :

po tom, čo 2. novembra 2004 obžalovaný odviezol maloletú dcéru S., nar. X., z miesta trvalého bydliska bývalej družky E. B. z L., okres P., na neznáme miesto a na základe uznesenia Krajského súdu Trenčín, sp. zn. 19Cop 96/04 z 21. decembra 2004, ktoré nadobudlo právoplatnosť 27. januára 2005 bol povinný maloletú S. odovzdať do starostlivosti matky E. B., maloletú napriek opatreniam súdu súvisiacim s výkonom rozhodnutia Okresného súdu v Prievidzi vo veci sp. zn. 9Em 136/2005 z 24. júna 2005, ktorým bolo nariadené odňať maloletú S. obžalovanému a odovzdať ju do starostlivosti a opateru matke E. B. nerešpektoval, s maloletou sa zdržiaval na rôznych miestach v zahraničí až do 3. januára 2006, kedy bol zadržaný príslušníkmi Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prievidzi.

Za to mu bol podľa § 349 Tr. zák., § 38 ods. 3, § 36 písm. j/ Tr. zák. č. 300/2005 Z. z., v znení zák. č. 650/2005 Z. z., uložený trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov, výkon ktorého mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 30 (tridsať) mesiacov.

Tým istým rozsudkom bol menovaný obvinený podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby pre skutok kvalifikovaný obžalobou ako trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005.

Proti uvedenému rozsudku v jeho odsudzujúcej časti podal obvinený Ing. I. V. odvolanie s odôvodnením, že skutok, pre ktorý bol uznaný za vinného, nie je trestným činom.

O tomto odvolaní rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením z 26. januára 2010, sp. zn. 2 To 99/2008 tak, že podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Obvinený Ing. I. V. podal prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. P. F. dovolanie proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, v spojitosti s uvedeným rozsudkom Okresného súdu Prievidza, v časti výroku o vine a treste za skutok uvedený v bode 2/ obžaloby. Ide o vyššie opísaný skutok v bode 1/ rozsudku súdu prvého stupňa kvalifikovaný ako prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z.

Dovolanie sa opiera o dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Obvinený v dovolaní uviedol, že je presvedčený o tom, že napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie okresného súdu, je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, lebo jeho konaním neboli naplnené zákonné znaky žiadneho trestného činu.

V dovolaní sa poukazuje na sled relevantných rozhodnutí v občianskom súdnom konaní, keď najprv uznesením z 10. novembra 2004, sp. zn. 13 P 420/2004-116, Okresný súd Prievidza zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia o odovzdaní maloletej S. V. do starostlivosti matky E. B., následne bolo toto uznesenie zmenené uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 21. decembra 2004, sp. zn. 19 CoP 96/04-133 tak, že otec dieťaťa je povinný odovzdať maloleté dieťa S. V. do starostlivosti matky E. B. a na základe tohto právoplatného rozhodnutia – predbežného opatrenia, bol uznesením Okresného súdu Prievidza z 24. júna 2005, sp. zn. 9 Em 136/2005, nariadený výkon rozhodnutia odňatím maloletej otcovi a jej odovzdaním do opatery matke, lebo otec odmietal vydať maloletú.

Obvinený argumentoval tým, že v čase spáchania skutku bol platný a účinný Trestný zákon č. 140/1961 Zb. a obvinenie mu bolo vznesené pre trestný čin podľa § 171 ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., v znení neskorších predpisov, pričom za vinu sa mu kládlo nerešpektovanie právoplatného rozhodnutia o predbežnom opatrení a nie meritórneho rozhodnutia vo veci.

Obvinený poukázal na to, že odsúdený bol nie za trestný čin podľa § 171 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, ale za trestný čin podľa § 349 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z., pričom tento trestný čin je trvácim trestným činom a tie sa posudzujú ako

činy spáchané za účinnosti nového zákona, ak sa časť konania, to znamená jednotlivé útoky, resp. udržiavanie protiprávneho stavu, odohrali za účinnosti nového zákona, pokiaľ konanie bolo trestným aj podľa dovtedajšieho práva, t.j. aj podľa zákona č. 140/1961 Zb.

Ďalej obvinený upriamil pozornosť na znenie ustanovenia § 171 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a uviedol, že vyšetrovateľ, pokiaľ mu vzniesol obvinenie za tento trestný čin, si neuvedomil, že na naplnenie zákonných znakov skutkovej podstaty tohto trestného činu sa vyžadovalo, aby páchatel' po tom, čo sa proti nemu bezvýsledne použili opatrenia v občianskom súdnom konaní smerujúce k výkonu rozhodnutia, obligatórne maril len:

- a/ rozhodnutie súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí a to meritórne rozhodnutie alebo
- b/ predbežné opatrenie uložené v občianskom súdnom konaní na ochranu osôb ohrozených násilím.

To znamená, že nie predbežného opatrenia o výchove maloletých detí, ako tomu bolo v danom konkrétnom prípade.

Trestného konania sa nemohol dopustiť, pretože do dňa vydania uznesenia o vznesení obvinenia príslušný súd v tejto veci právoplatne nerozhodol o výchove maloletej, neexistovalo meritórne rozhodnutie vo veci, ale bolo vydané len uznesenie o predbežnom opatrení, ktorého nerešpektovanie nemožno považovať za spáchanie trestného činu podľa § 171 ods. 3 Tr. zák., nakoľko toto ustanovenie sa vzťahuje len na predbežné opatrenie uložené v občianskom súdnom konaní na ochranu osôb ohrozených násilím, čo nebol jeho prípad.

V ďalšej časti dovolania obvinený argumentoval tým, že síce prokurátor podal na neho obžalobu za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zák., z ktorého ustanovenia už vyplýva aj trestná zodpovednosť za marenie predbežného opatrenia vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, ide však o trváci trestný čin a tú časť konania páchatel'a, ktorej sa dopustil pred zmenou Trestného zákona, je možné posúdiť, spolu s časťou konania po tejto zmene, ako jediný trváci čin iba vtedy, ak bola časť konania spáchaná za účasti skoršieho Trestného zákona vôbec trestná. Poukazoval na tú časť právnej teórie, podľa ktorej trvacie trestné činy, trestné činy pokračovacie a hromadné sa posudzujú ako činy spáchané

za účinnosti nového zákona, ak sa časť konania odohrala za účinnosti nového zákona, pokiaľ konanie bolo trestným činom aj podľa doterajšieho práva.

Dovolanie sa zaoberá aj vývojovými štádiami trestného činu, kedy je trestný čin dokonaný, od ktorého stavu treba odlišovať ukončenie trestnej činnosti, pričom pri trvácom trestnom čine je tento ukončený až odstránením protiprávneho stavu a konštatuje sa v ňom, že v danom prípade bol skutok dokonaný vyvolaním protiprávneho stavu pred účinnosťou Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., teda za účinnosti Trestného zákona č. 140/1961 Zb., ktorý však vo svojom ustanovení § 171 ods. 3 nezakladal trestnú zodpovednosť za takéto konanie.

Za účinnosti nového zákonného ustanovenia podľa § 349 nového Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. bol podľa obvineného, skutok tzv. „ukončený“, čo ale nie je presný termín, nakoľko neboli splnené podmienky na začatie trestného stíhania a s tým súvisiaceho vznesenia obvinenia, pretože skutok, ktorý sa stal, nebol v čase jeho spáchania (vyvolania protiprávneho stavu) trestným činom a tým nebol naplnený základný predpoklad ani na začatie trestného stíhania.

Z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 Tr. por., v spojitosti s § 388 ods. 1 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 26. januára 2010, sp. zn. 2 To 99/2008 a súčasne aj rozsudok Okresného súdu Prievidza zo 16. mája 2008, sp. zn. 2 T 43/2006 a prikázal mu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní podaného dovolania zistil, že dovolanie obvineného je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), že bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), že bolo podané včas, v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), že bolo podané za splnenia podmienok dovolania (§ 372 Tr. por. a § 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň v zmysle § 383 Tr. por. zistil, že sú dané dôvody dovolania uvedené v návrhu a určil na prerokovanie dovolania termín verejného zasadnutia.

Na verejnom zasadnutí konanom o tomto dovolaní zástupca generálneho prokurátora navrhol dovolaniu vyhovieť z dôvodov v ňom uvedených.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podaného dovolania v zmysle ustanovenia § 384 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého uznesenia ako i predchádzajúce konanie v tej časti, ktoré predchádzalo napadnutému rozhodnutiu a zistil, že ako napadnutým rozhodnutím, tak i v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon, z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., v ustanovení § 349 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. v neprospech obvineného Ing. I. V.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 349 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z., účinného od 1. januára 2006, prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia sa dopustí ten, kto po tom, čo sa proti nemu bezvýsledne použili opatrenia v občianskom súdnom konaní smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí, marí výkon takého rozhodnutia alebo dohody alebo kto marí výkon predbežného opatrenia uloženého v občianskom súdnom konaní na ochranu osôb ohrozených násilím alebo vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

Podľa § 171 ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., v znení neskorších zmien a doplnkov, skutková podstata trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa tohto ustanovenia, s príslušnou sankciou bola vymedzená tak, že kto po tom, čo sa proti nemu bezvýsledne použili opatrenia v občianskom súdnom konaní smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí, marí výkon takého rozhodnutia alebo dohody alebo kto marí výkon predbežného opatrenia uloženého v občianskom súdnom konaní na ochranu osôb ohrozených násilím, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo peňažným trestom.

Už z porovnania týchto dvoch skutkových podstát je zrejmé, že ochrana sankciami trestného práva sa podľa nového Trestného zákona (č. 300/2005 Z. z.) poskytuje nielen proti mareniu výkonu predbežného opatrenia na ochranu osôb ohrozených násilím, ale aj pokiaľ ide o výkon predbežného opatrenia uloženého v občianskom súdnom konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých.

Zároveň treba podotknúť, že v predchádzajúcom Trestnom zákone č. 140/1961 Zb. sa skutková podstata trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa odseku 3 § 171 Tr. zák. rozšírila zákonom č. 421/2002 Z. z., účinným od 1. septembra 2002, aj o marenie výkonu predbežného opatrenia uloženého v občianskom súdnom konaní na ochranu osôb ohrozených násilím.

Až nový Trestný zákon č. 300/2005 Z. z., s účinnosťou od 1. januára 2006, zaviedol v § 349 do fakticky totožnej skutkovej podstaty, aká platila podľa § 171 ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005, aj marenie výkonu predbežného opatrenia uloženého v občianskom súdnom konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých.

Na základe jazykového, logického, ako aj systematického a historického výkladu, podľa toho ako sa postupne menila táto skutková podstata uvedeného trestného činu, možno vyvodiť záver, že **prvá veta odseku 3 § 171 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, ako aj prvá veta § 349 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z., v znení neskorších predpisov, pokiaľ sa v nich uvádza výkon rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí, majú na mysli len definitívne, meritórne rozhodnutie súdu, s konečnou platnosťou upravujúce otázky týkajúce sa výchovy maloletých detí a nie aj dočasné predbežné opatrenie súdu v občianskom súdnom konaní.**

Keby tomu tak nebolo a keby sa pôvodným znením ustanovenia § 171 ods. 3 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005, malo na mysli akékoľvek rozhodnutie súdu v občianskom súdnom konaní týkajúce sa výchovy maloletých detí, teda aj prechodného charakteru, akým je aj predbežné opatrenie, trvajúce dočasne, do definitívneho, meritórneho rozhodnutia, potom by zákonodarca vôbec nemusel v novom zákone osobitne uvádzať v skutkovej vete § 349 Tr. zák. marenie výkonu predbežného opatrenia vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti, ale také konanie by bolo postihnutelné, za splnenia ďalších podmienok, už na základe prvej vety tohto ustanovenia.

Z podobných dôvodov by to bolo možné i podľa prvej vety § 171 ods. 3 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005, avšak zákonodarca postupne rozšíril trestnú zodpovednosť aj za marenie výkonu predbežného opatrenia uloženého v občianskom súdnom konaní na ochranu osôb ohrozených násilím a takými osobami, okrem iných, môžu byť aj maloleté deti.

Na základe uvedeného možno uzavrieť, že také konanie, aké je v predmetnom prípade popísané v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa, v jeho bode 1/, by bolo trestným v zmysle § 349 Tr. zák., účinného od 1. januára 2006, len keby sa celý skutkový dej odohral po 1. januári 2006.

Bez toho, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu alebo ho nejako menil, čo mu ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nedovoľuje, už zo samotnej skutkovej vety je zrejmé, že obvinený nerešpektoval predbežné opatrenie Krajského súdu v Trenčíne, ktoré nadobudlo právoplatnosť 27. januára 2005 a v dôsledku toho bolo pristúpené k nariadeniu výkonu predbežného opatrenia uznesením Okresného súdu Prievidza z 24. júna 2005, sp. zn. 9 Em 136/2005, odňatím maloletej S. V. Až potom, čo bolo bezvýsledné toto opatrenie v občianskom súdnom konaní, by nastupovala trestná zodpovednosť, pokiaľ by také konanie bolo v tom čase vôbec trestným, teda pokiaľ by bolo obsiahnuté už v skutkovej podstate trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 171 ods. 3 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005. Keďže to ale trestné nebolo, nemožno ani uvažovať o vyvolaní a udržiavaní protiprávneho stavu už v roku 2005 z pohľadu trestnoprávneho pri trvácom trestnom čine marenia výkonu úradného rozhodnutia, lebo o taký do 31. decembra 2005 nešlo.

Obvinenie by bolo možné vzniesť a obžalobu podať len za predpokladu, že v časovom úseku od 1. januára 2006 do 3. januára 2006, by obvinený naplnil všetky znaky skutkovej podstaty prečinu podľa § 349 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, od vyvolania a udržiavania stavu odporujúceho zneniu citovaného ustanovenia, následne po tom, čo práve v tomto krátkom časovom úseku sa voči nemu robili úkony smerujúce k výkonu predbežného opatrenia a obvinený úmyselne, aj pod hrozbou už existujúcej trestnej sankcie za novú skutkovú podstatu prečinu podľa § 349 Tr. zák., by na výzvu splnenia toho, čo pre neho vyplývalo z predbežného opatrenia, nereagoval a konal by tak, aby nariadený výkon tohto predbežného opatrenia zmaril. To, že obvinený kontinuálne zotrval v zahraničí s maloletou dcérou po dobu troch dní aj po 1. januári 2006, keď jeho predchádzajúce konanie do 31. decembra 2005 trestným nebolo, samo osebe nepostačuje na záver, že pojal úmysel takým spôsobom mariť výkon predbežného opatrenia súdu.

Zdôrazniť treba, že najprv by museli byť po 1. januári 2006 bezvýsledne použité mimotrestné opatrenia, občianskoprávneho charakteru, v občianskom súdnom konaní smerujúce k výkonu predbežného opatrenia súdu a až následné úmyselné konanie smerujúce

k zmareniu výkonu takého predbežného opatrenia vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti, by bolo možné posúdiť ako prečin podľa § 349 Tr. zák., účinného od 1. januára 2006.

Zo skutkovej vety rozsudku súdu prvého stupňa toto nevyplýva a ani obvinenie a obžaloba takto neboli postavené, preto konanie obvineného Ing. I. V. nebolo možné posúdiť tak, ako bol žalovaný v bode 2/ obžaloby.

Obvinený namietal právnu kvalifikáciu skutku už v odvolaní, ale krajský súd mu nevyhovelo a zamietol jeho odvolanie. Toto rozhodnutie i rozhodnutie súdu prvého stupňa sú z hľadiska právnej kvalifikácie skutku chybné a došlo tak, ako napadnutým uznesením krajského súdu tak aj rozsudkom súdu prvého stupňa, k porušeniu zákona v neprospech obvineného.

Z uvedených dôvodov, po vyslovení porušenia zákona, Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil obidve citované rozhodnutia, pričom rozhodnutie okresného súdu len v tej časti, ktorou bol obvinený uznaný za vinného a vo výroku o treste a zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia, na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

V zmysle § 388 ods. 1 Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky prikázal Okresnému súdu Prievidza, aby vec v potrebnom rozsahu, to znamená v rozsahu nevyhnutných úkonov na hlavnom pojednávaní, znovu prerokoval a rozhodol, pričom tento súd je v zmysle § 391 ods. 1 Tr. por. viazaný právnym názorom vysloveným dovolacím súdom.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 18. novembra 2010

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová